

**ANGELICA HERAC**

## **Obiceiuri tradiționale românești între trecut și prezent în Banatul de Munte**

### **Cornii de la Eftimie-Murgu/Rudăria, Caraș-Severin**

Lunea Cornilor este un obicei străvechi, cu origini păgâne, care avea și are menirea de a alunga spiritele rele aflate în sat. Totodată, obiceiul este menit să îngroape iarna și să ajute primăvara să vină mai repede. Localnicii din Rudăria nu știu exact datarea obiceiului, cei mai mulți bătrâni, chiar și de 90 de ani, spun că așa s-au pomenit cu el. Unii susțin că ar fi fost adus „răzlogu” de Moș Ulian Fulga, acesta fiind până înainte de a muri, nașul Cornilor. În trecut, acesta și soția sa Ana pregăteau măștile pentru corni: mire, mireasă, preot, milițieni, țărani și țigani. Toate erau pregătite cu minuțiozitate, atât costumele, cât și desfășurarea obiceiului în sine. Tot în trecut, la Rudăria, după ce se adunau cornii, plecau la râu să îngroape iarna. În prezent s-a pierdut această parte, cornii făcând doar ocolul satului cu muzicanții după ei. Ca semn de mulțumire pentru aceștia, sătenii ies în poartă cu o sticlă de răchie iar *măimuți*, așa cum le mai spune, se opresc și, cu gazda în frunte, joacă un brâu în fața casei. După tot ocolul satului, sătenii, împreună cu *măimuți*, merg în centrul satului pentru primirea „darurilor”. Aceste *daruri* sunt de fapt bârfe, uneori adevăruri despre anumiți oameni din sat. În trecut se lăsa o cutie în centrul localității pentru ca oricine știa ceva despre altcineva să lase un bilet, anonim, în cutie. Ajunși în centrul comunei, nașul cornilor striga acele „daruri”. Ele aveau caracter de îndreptare a moravurilor nu tocmai bune, ale unor săteni. Măștile nu aveau o formă anume, ci doar trebuiau să acopere fața ca să nu-și dea seama nimeni cine se află în spatele lor. Pe drumul către centrul comunei *măimuții* alergau după fetele tinere și nemăritate pentru a le da cu negreală pe față. După ce se ajungea la strigarea darurilor, venea și momentul în care cornii, jucând un brâu, se demascau în văzul tuturor.<sup>1</sup>

### **Obiceiul de „Sântoagirul mari”**

Pe 17 Februarie, la prăznuirea Marelui Mucenic Teodor Tiron, la Rudăria se făceau focurile de peste sat, un obicei care între timp a dispărut. Pe cele două dealuri aflate de o parte și de alta a satului, în dreptul cimitirelor, feciorii, dar și oamenii însurați se adunau

---

<sup>1</sup> Alin Turculescu, 23 de ani, originar din localitatea Eftimie-Murgu/Rudăria, solist vocal pasionat de culegeri de folclor și obiceiuri tradiționale.

seara și făceau focuri pe cele două dealuri. Apoi strigau fiecare unii la alții de pe un deal pe altul, peste sat, diferite zvonuri care se auzeau sau le știau despre anumite persoane. Fiind seară și liniște, în sat se auzea foarte bine ce se striga. Astfel, mulți aflau de „cutare că se ține cu altcineva decât bărbatul ei” sau că „seara l-o prins pe cutare cu nevasta lu’ cutare la sălaș” și multe alte zvonuri care, deși erau menite (la fel ca în cazul darurilor de la corni) să îndrepte anumite situații, ele le agravau uneori. Nu pentru faptul că reușeau să scoată la iveală o faptă de multe ori imorală, ci pentru faptul că uneori acea faptă era doar un zvon.



Lunea cornilor; foto: colecția Angelica Herac